

Jaarverslag Doelgroeppanel

januari t/m december 2022

Inhoudsopgave

INLEIDING	2
ORGANISATIE EN INHOUD WERKZAAMHEDEN.....	2
1. <i>Organisatie Netwerk 100</i>	<i>2</i>
1.1 Project Nijmegen op één lijn (NOEL)	2
2. <i>Werkgroepen en andere bijeenkomsten</i>	<i>2</i>
2.1 Werkgroep wonen en zorg.....	2
2.2 Werkgroep onderwijs.....	3
2.3 Werkgroep migrantenouderen	3
2.4 Werkgroep dementie	4
2.5 LHBTIQ.....	5
2.6 Kennisbijeenkomst Netwerk 100	5
2.7 Klankbordgroep (KBG).....	5
2.8 Voortgang projecten	6
2.9 Raad van ouderen	7
2.10 Raad van ouderen	8

INLEIDING

Dit is het derde jaarverslag van het [Doelgroeppanel](#) (DGP) van Netwerk 100. Het DGP vindt het uitbrengen van een jaarverslag van belang om verantwoording af te leggen over haar bijdrage aan Netwerk 100.

Ten gevolge van de versoepeling van de coronamaatregelen konden enkele vergaderingen van het DGP fysiek plaatsvinden evenals de laatste twee bijeenkomsten van de Klankbordgroep.

In dit verslagjaar zegden twee leden van het DGP hun lidmaatschap op te weten Jona Maitland en Annemieke Penders. Hun opengevallen plaatsen werden ingenomen door twee nieuwe leden José van Berkum en Wim Roelofs.

ORGANISATIE EN INHOUD WERKZAAMHEDEN

1. Organisatie Netwerk 100

1.1 Project Nijmegen op één lijn (NOEL)

NOEL bestaat uit zeven grote zorg- en welzijnsorganisaties uit Nijmegen en omliggende gemeenten. Deze partijen nemen het initiatief om in samenwerking met de andere zorg- en welzijnsorganisaties uit de regio belangrijke vraagstukken in de gezondheidszorg aan te pakken. Zo dragen ze samen bij aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid om de zorg en welzijn in onze regio goed, toegankelijk en betaalbaar te houden.

In dit jaar is het project Nijmegen op één lijn (NOEL) verder uitgewerkt en diverse malen besproken in het DGP. Dit was noodzakelijk omdat het DGP zich zorgen maakte om haar voortbestaan binnen de organisatie van NOEL. Na ingewonnen informatie mede aan de hand van de door de coördinator van Netwerk 100 opgestelde position Paper blijkt Netwerk 100 in zijn geheel op te gaan in de structuur van NOEL zij het dat voor Netwerk 100 een eigenstandige positie binnen NOEL gewaarborgd is.

Daarmee is ook de positie van het DGP duidelijk geworden in de nieuwe structuur. Een en ander zal naar verwachting in 2023 zijn beslag krijgen.

2. Werkgroepen en andere bijeenkomsten

2.1 Werkgroep wonen en zorg

Doel

De werkgroep heeft tot doel het bevorderen van een gepaste woon- en leefomgeving van (kwetsbare ouderen) in de regio Gelderland Zuid. Daarbij is de werkgroep aangehaakt bij de Taskforce wonen en zorg regio Nijmegen-Arnhem (onderdeel van de landelijke Taskforce wonen en zorg).

Terugblik activiteiten 2022

Op 19 januari 2022 een bestuurlijke bijeenkomst van de Taskforce wonen en zorg regio Arnhem-Nijmegen plaats gevonden. De leden van de werkgroep hebben daaraan deelgenomen. Het thema was doorstroming van ouderen naar een kleinere woning of appartement. Om ouderen bewust te maken van hun woonsituatie en te faciliteren bij een eventuele verhuizing naar een passende woon- en leefomgeving is het de bedoeling in 2022 per gemeente of cluster van gemeenten een of meerdere wooncoaches/adviseurs aan te stellen. Inmiddels zijn deze verhuiscoaches in diverse gemeenten van de regio Arnhem- Nijmegen werkzaam.

¹ De landelijke taskforce wonen met zorg is ingedeeld in regio's.

De volgende bestuurlijke bijeenkomst vond plaats op 16 juni. Daar werden de volgende nieuwe woonprojecten gepresenteerd:

- Vlierstraat Nijmegen. Het opzetten van een nieuwe locatie met 36 woningen in een wijk voor bewoners met dementie.
- Lindenholt (Waalboog) Nijmegen. Het realiseren van een beschermde woonomgeving met 45 woningen voor bewoners met speciale behoeften, zodat deze langer thuis kunnen wonen.
- Project Griffioen (ZZG Groep) . Het stimuleren van meedoen in de wijk door het neerzetten van appartementen.
- Odense Huis. Het concept Odense Huis (Burgerinitiatief), een ontmoetingshuis voor jonge mensen met dementie en hun familie, verder uitbouwen.
- Dekkerswald Groesbeek (Oosterpoort wonen). Naar voorbeeld van gelijksoortige projecten in Zeist en Katwijk het terrein van Dekkerswald transformeren tot een zorgzame buurt.

Vooruitblik 2023

Naar verluid zal de Taskforce wonen en zorg in 2023 worden opgeheven. Inmiddels hebben alle gemeenten in de regio Nijmegen Zuid een woonvisie voor ouderen ontwikkeld. Gelet op onder meer de stikstofproblematiek is het afwachten in hoeverre en in welk tijdsbestek de woonruimten gerealiseerd kunnen worden.

2.2 Werkgroep onderwijs

Doel

De werkgroep onderwijs en onderzoek wil eraan bijdragen dat studenten de leefwereld van ouderen leren kennen en interesse opdoen voor het werken in de ouderenzorg. Door deelname van het DGP aan diverse activiteiten voor ouderen en studenten, ervaren studenten hoe het is om met ouderen te praten; zij kunnen vragen stellen over aankomende stages en horen hoe ze met kleine dingen al van betekenis kunnen zijn voor ouderen. Daarnaast wordt de werkgroep ook ingeschakeld om innovaties voor ouderen en met betrekking tot de ouderenzorg die door studenten worden opgesteld, te beoordelen en van feedback te voorzien.

Terugblik activiteiten 2022

In juni hebben leden van het DGP en de klankbordgroep motiverende gesprekken gehad met studenten van de ROC Nijmegen opleiding verzorgende.

Met studenten van de HAN, opleiding Fysiotherapie, zijn gesprekken gevoerd over de mogelijkheden van fysiotherapie voor ouderen n.a.v. hun ervaringen met fysiotherapie.

Op 29 november hebben leden van het DGP aan gesprekken met studenten van de HAN over het thema Leergemeenschap ervaringskennis.

2.3 Werkgroep migrantenouderen

Sterker sociaal werk, UKON en TVN Zorgt gingen in 2022 samen met diverse netwerkpartners van Netwerk 100 aan de slag met het ZonMw project 'Netwerkleren voor oudere migranten'. Doel is het verbeteren van het netwerkleren: het optimaliseren van het aanbod van zorg, ondersteuning en welzijn en dit beter afstemmen op migrantenouderen. De Klankbordgroep migrantenouderen, mantelzorgers en andere sleutelfiguren worden actief betrokken bij dit project. Wat zij beogen:

- Uitbreiding en professionalisering van het netwerk en betere toerusting voor de dagelijkse praktijk;
- Ervoor zorgen dat hulpverleners uit zorg- en welzijnsorganisaties op een laagdrempelige manier gebruik kunnen maken van de kennis, ervaring en het aanbod van diverse samenwerkingsverbanden en overleggroepen met betrekking tot oudere migranten;
- Het beter verbinden van de netwerkactiviteiten met de bestaande structuren binnen zorg en welzijn in Nijmegen;

- Het beter zichtbaar en vindbaar maken van de activiteiten (het aanbod) voor migrantenouderen en hun naasten;
- Het creëren van meer gelegenheid voor migrantenouderen om mede inhoud en richting te geven aan deze activiteiten.

2.4 Werkgroep dementie

Doel

1. Het bevorderen dat personen met dementie betekenisvol kunnen zijn en blijven.
2. Het bevorderen dat het proces naar dementievriendelijkheid in de gemeenten in de regio van Netwerk 100 aandacht krijgt.

Mede omdat doel te bereiken is een lid van het Doelgroep Panel lid van het dementieplatform van Netwerk 100. Dit Platform heeft onder andere als doel: het geven van verantwoorde zorg en welzijn rond de mensen met dementie en hun mantelzorgers, gebaseerd op de zorgstandaard dementie. Het betekenisvol zijn en blijven is de kern van de zorgstandaard dementie.

Ook binnen het dementieplatform staat het bevorderen dat personen met dementie betekenis vol kunnen zijn en blijven en het streven naar dementievriendelijke gemeenten centraal.

Terugblik: activiteiten in 2022

De werkgroep dementie zet zich binnen het Doelgroep Panel in het algemeen en binnen het Dementieplatform in het bijzonder in om, in samenwerking met Alzheimer Nederland regioafdeling Nijmegen en de Dementie Adviesgroep, de doelen zoals hiervoor verwoord te verwezenlijken. Binnen het Dementieplatform heeft de samenwerking in de keten veel aandacht gekregen. Als voorbeeld daarvan kan de samenwerking met de huisartsen in de regio genoemd worden. Als uitkomst van intensieve discussies binnen het dementieplatform is besloten om binnen het team Zorgtrajectbegeleiders meer cultuursensitief te werken. In kaart is gebracht wat er qua financiering nodig is voor cultuursensitief werken door ZTB (inzet tolken, scholing, etc.). In het verslagjaar is de handreiking vroegsignalering voor jonge mensen met dementie vastgesteld evenals het meerjarenplan. Beide documenten zijn op uitgebreide schaal verspreid. In het verslagjaar is uitvoerig het REMIND-project besproken. De REMIND-tool kan in de toekomst helpen om de schaarste in capaciteit op te vangen.

In het dementieplatform is het regionaal crisisprotocol besproken. Het crisisprotocol heeft de ambitie om binnen 24 uur plaats te hebben voor iemand in crisis. Afsproken is om van elke organisatie iedere dag crisisplekken beschikbaar te hebben. Eveneens is besloten dat de voorkeur van de klant ook de eerste voorkeur blijft op het moment dat die aanbieder vol zit.

In het verslagjaar heeft het dementieplatform een kennisbijeenkomst dementievriendelijke gemeenten georganiseerd. De bijeenkomst werd zeer goed bezocht.

Vooruitblik: activiteiten in 2023

Ook in 2023 zal het begrip dementievriendelijke gemeente de gewenste aandacht krijgen. nog verder worden uitgewerkt. Er zal een inventarisatie worden opgesteld van alle dementievriendelijke initiatieven. Deze inventarisatie zal in samenwerking met Alzheimer NL uitgevoerd worden. Netwerk 100 is voornemens om in 2023 een kennisbijeenkomst dementie & psychiatrie te organiseren. Vanuit Iris Zorg is het verzoek gekomen om scholing te geven over psychiatrie bij ouderen. Het dementieplatform van Netwerk 100 heeft onder andere als doel: het geven van verantwoorde zorg en welzijn rond de mensen met dementie en hun mantelzorgers, gebaseerd op de zorgstandaard dementie. Ook binnen het dementieplatform staat het bevorderen dat personen met dementie betekenis vol kunnen zijn en blijven en het streven naar dementievriendelijke gemeenten centraal. Het betekenisvol zijn en blijven is de kern van de zorgstandaard dementie.

2.5 LHBTIQ

In 2021 kreeg het DGP melding van discriminatie van LHBTIQ ouderen zowel in verpleeghuizen als in de thuiszorg. Naar aanleiding daarvan heeft het DGP contact opgenomen met het COC in Nijmegen. De discriminerende gebeurtenissen worden ook herkend door het COC. Enige tijd geleden is een regionale stuurgroep in Gelderland zuid

gestart om de discriminatie van LHBTIQ ouderen in beeld te brengen en afspraken te maken met de betrokken instellingen die zich daaraan schuldig maken. Daarnaast bestaat onder leiding van de welzijnsorganisatie Sterker een werkgroep van professionals uit de diverse zorginstellingen die het welzijn van LHBTIQ ouderen bevorderen. Inmiddels hebben diverse zorginstellingen het keurmerk de Roze Loper, een keurmerk voor zorginstellingen die zich hard maken voor sociale acceptatie van seksuele diversiteit. In augustus is er een gesprek geweest tussen de werkgroep roze ouderen en de zorginstellingen OBG, TVN en Kalorama, werkgroep zorg en welzijn GGD, om te bezien of samenwerking werkbaar is .

Vooruitblik 2023

In april 2023 vindt het mini-symposium 'Oog voor roze ouderen' plaats.

2.6 Kennisbijeenkomst Netwerk 100

Op 15 november 2022 organiseerde Netwerk 100 in samenwerking met Mantelzorg Nijmegen, Stichting Perspectief, ZZG zorggroep en de HAN een kennisbijeenkomst over mantelzorgondersteuning: zorgen voor de ander en voor jezelf. Wat is er mogelijk om het zorgen voor anderen te ondersteunen? Hoe is de daadwerkelijke zoektocht van ouderen naar die ondersteuning? Hoe kun je het netwerk van de oudere versterken en wat is de rol van de professional daarin? En hoe doe je dat op tijd?

2.7 Klankbordgroep (KBG)

24 april heeft de eerste KBG plaatsgevonden. Onderwerp was het functioneren van de KBG. Tijdens de corona periode heeft er geen KBG bijeenkomst plaats gevonden. Mede daardoor zijn vermoedelijk een aantal leden afgehaakt. In de KBG heeft over het functioneren een levendige discussie plaats gevonden.

Dit heeft geresulteerd in het volgende:

- De klankbordgroep komt tenminste 3x per jaar bijeen om van gedachten te wisselen en advies uit te brengen over de te agenderen onderwerpen, waarbij er ruim van te voren gelegenheid is om onderwerpen die men besproken wil zien te agenderen. Enkeligen hebben reeds onderwerpen aangedragen, zoals bezuiniging in verpleegzorg, indicering en blijven wonen in de wijk. Het DGP zal bezien hoe en wanneer deze onderwerpen na onderzoek geagendeerd kunnen worden.
- Mocht tussentijds advies noodzakelijk zijn dan zullen de aanspreekpunten van de werkgroepen aan ieder de desbetreffende stukken digitaal doen toekomen met concrete vragen en een adviestermijn. Verder zullen de werkgroepen wanneer daartoe aanleiding is, ter informatie stukken sturen. Aan een aantal stukken zal in de periodieke nieuwsbrief aandacht worden besteed. De nieuwsbrief zal rechtstreeks digitaal worden toegezonden aan de leden van de klankbordgroep.
- De klankbordgroep wordt uitgenodigd voor de werkconferentie van Netwerk 100.
- De leden van de klankbordgroep worden – indien daar voldoende tijd voor is- betrokken bij de conceptadviezen van de Raad van Ouderen. Indien mogelijk worden de conceptadviezen besproken in een geplande bijeenkomst van de klankbordgroep.
- De leden van de klankbordgroep worden blijvend betrokken bij onderzoek, onderwijs, symposia e.d.

- De vastgestelde verslagen van het DGP worden toegezonden aan de leden van de klankbordgroep.
- Het DGP zal onderzoeken hoe de Klankbordgroep kan worden uitgebreid teneinde het draagvlak te vergroten.

KBG 6 september

Thema van deze bijeenkomst was mantelzorg. Daarbij stond het project REMIND centraal. 2 onderzoekers van het Radboudumc gaven een toelichting op dit project. REMIND is een tool om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen.

KBG 6 december

Thema van deze bijeenkomst was 'voorzorgcirkels'. Vertegenwoordigers van SOCIOM Land van Cuijk en een medewerker van de zorginstelling Pantein gaven een uiteenzetting over dit thema. Door de toenemende vergrijzing en tekort aan professionele zorg en afname van mantelzorgers, moeten we samen meer zorg voor elkaar gaan organiseren. Eén van de sleutels binnen het project 'Sleutel tot langer thuis' is het versterken van het sociaal netwerk. Hiervoor zijn we bezig met het opstarten van voorzorgcirkels. Een voorzorgcirkel bouw je 'uit voorzorg', met de mensen om je heen. Op deze personen kun je een beroep doen wanneer je praktische hulp nodig hebt.

Bijvoorbeeld bij het doen van een boodschap of het oud papier buiten zetten. Maar ook zeker zo belangrijk: sociale contacten, voor een gezellig praatje of luisterend oor.

In een voorzorgcirkel helpen inwoners elkaar. Vitale senioren helpen de meer hulpbehoevende senioren, waarbij zij ook verzekerd zijn van hulp als ze meer ondersteuning nodig hebben. Zo helpen we elkaar om zo lang mogelijk zelfstandig en comfortabel thuis te kunnen blijven wonen.

2.8 Voortgang projecten

Project PARAPLU

Het doel van dit project is om de integrale zorg aan kwetsbare ouderen te verbeteren door structurele interprofessionele samenwerking tussen huisartsen, wijkverpleegkundigen en paramedici te bevorderen binnen lokale netwerken. Dit project verwacht bij te dragen aan beter afgestemde zorg bij valpreventie en ondervoeding, door:

- verbeteren van dagelijks functioneren, participatie en welzijn van ouderen en hun naasten;
- betere afstemming van zorg tussen huisarts, wijkverpleegkundige en paramedici;
- meer werkplezier bij betrokken professionals door beter geïntegreerde zorg en toename van expertise, en uiteindelijk;
- reductie van acute ziekenhuisopnames en vroege opname in het verpleeghuis (kostenbesparing).

Dit project heeft subsidie van ZonMw gekregen. De eerste bijeenkomst van de stuurgroep heeft begin 2023 plaatsgevonden.

Project leefstijlmonitoring

Na zorgvuldige voorbereiding voor de subsidieaanvraag bij ZonMw is dit project in september 2022 gestart.

Leefstijlmonitoring (LSM) is een veelbelovende interventie om adequate zorg te verlenen aan cliënten met multimorbiditeit, zodat zij langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. LSM heeft de potentie om stress te verminderen, waardoor mantelzorgers de zorg voor hun dierbare langer volhouden en zich minder belast voelen.

Bij LSM worden in de woning van de cliënt sensoren aangebracht. Vervolgens registreren de sensoren in de betreffende ruimtes alle bewegingsactiviteiten van de cliënt. Gedurende de eerste twee weken ontstaat op basis van de geregistreerde bewegingsactiviteiten een norm voor het

beweegpatroon. Na de opstartperiode geeft LSM inzicht in mogelijk langzame veranderingen in het dagelijks bewegings- en leefpatroon van de cliënt. Bij afwijkende bewegingsactiviteiten kunnen voortijdig interventies worden ingezet waardoor zorgcomplicaties worden voorkomen en mogelijk niet-zinnige zorg wordt vermeden.

Samenwerking tussen de betrokkenen in de driehoek cliënt, mantelzorgers en zorgverlener is hierbij erg belangrijk.

Project voorzorgcirkels

Een voorzorgcirkel maakt het mogelijk dat we omzien naar elkaar. Een voorzorgcirkel bestaat gemiddeld uit 8 tot 12 personen in je directe omgeving. Doordat het meerdere mensen zijn, voorkom je overbelasting van mantelzorgers/familie en doe je vooral voor de ander wat je leuk vindt en goed kan. En omgekeerd kun je daardoor weer op anderen terugvallen als jij het nodig hebt. Daarbij beoogt een voorzorgcirkel dat een oudere langer thuis kan wonen.

Het eerste evaluatierapport over voorzorgcirkels in het Land van Cuijk verscheen in november 2022. Het betreft 14 voorzorgcirkels. Het streven in 2023 is om tot 100 voorzorgcirkels in het Land van Cuijk te komen.

Aanbevelingen uit het evaluatierapport zijn:

- Start met bewustwordingsbijeenkomsten voor doelgroep; ga in gesprek met senioren.
- Start met een plan van aanpak met daarin rollen en taken van samenwerkingspartners en realistische beoogde resultaten.
- Start met een pilot in een klein geografisch afgebakend gebied.
- Sluit aan bij wat er lokaal aanwezig is: in veel dorpen is de gemeenschapskracht groot en zijn al talrijke initiatieven aanwezig. Versterk elkaar.
- Sluit aan bij inwoners; iedere straat/dorp heeft eigen dynamiek.
- Laat regie en eigenaarschap bij inwoners liggen, maar zorg als professionals dat je dichtbij bent.
- Werk samen: zowel op strategische niveau al in de uitvoering; zowel met professionele organisaties, gemeente als inwoners.
- Faciliteer medewerkers: bij innovatieve projecten is ook tijd nodig om aanpak te ontwikkelen en eigen te maken.
- Deel successen in lokale media (ook dorpskranten): laat deelnemers vertellen.

Het ligt in het voornemen dat de HAN in 2023 een eindevaluatie start.

2.9 Raad van ouderen

De landelijke Raad van Ouderen heeft van het ministerie van VWS een vervolgsubsidie gekregen voor de komende 5 jaar. Twee leden van ons doelgroepspanel doen mee aan de Raad van Ouderen en zijn de linking pin naar ons netwerk.

Dit jaar heeft de Raad de volgende adviezen en brieven uitgebracht, die binnen ons doelgroepspanel zijn besproken en zijn verspreid naar alle Netwerk 100 partners in de regio:

- Advies mantelzorg voor en door ouderen. Mantelzorg voor en door ouderen onderscheidt zich van andere vormen van mantelzorg - zoals zorgen voor een kind of jonge partner. Dit komt omdat de zorgvraag steeds toeneemt en het in de loop van de tijd zwaarder wordt, Mantelzorgers worden zelf ook ouder en daardoor mogelijk kwetsbaar; mantelzorgers en ouderen zijn opgegroeid in de verzorgingsstaat en verwachten daardoor (te) veel van de

overheid. Mantelzorgers van ouderen met een migratieachtergrond en mantelzorgers van ouderen die alleen staan en/of geen kinderen hebben, zijn groepen waar extra aandacht voor nodig is. Dit advies is meegenomen in 2 kennisbijeenkomsten die we hebben georganiseerd. Een over mantelzorg (najaar 2022) en migrante ouderen (voorjaar 2023).

- Brief aan de minister van VWS over het programma Wonen en Zorg (WOZO). Het gaat om een eerste reactie op de drie uitgangspunten voor het veranderingsproces, zoals beschreven in het WOZO-programma: Zelf als het kan, Thuis als het kan en Digitaal als het kan, vanuit het perspectief van ouderen, nu en in de nabije toekomst. De Raad spreekt haar zorg uit over het tekort aan zorg- en welzijnsprofessionals en over de organisatie en aansturing van deze voorgenomen transitie.

De adviezen van de raad van ouderen zijn te lezen op www.raadvanouderen.nl en op www.beteroud.nl

2.10 Raad van ouderen

Netwerk 100 heeft samen met 7 andere ouderendelegaties in Nederland een ondersteuningssubsidie gekregen van VWS. Via deze subsidie heeft het doelgroeppanel de mogelijkheid om haar stem nog beter door te laten klinken in de regio. Een deel van de hier boven genoemde activiteiten, zoals de organisatie van kennisbijeenkomsten en klankbordgroepbijeenkomsten zijn mogelijk gemaakt doordat we dit steuntje in de rug hebben gekregen. Ook kunnen we de komende jaren via dit project actiever uitwisselen met de andere ouderendelegaties zoals van Genero en NUZ.